

Korkeakoulutettu Itä-Suomi -seminaari 3.9.2010, Kuopio

Perttu Vartiainen

**Koulutus Itä-Suomen alueen
menestystekijänä**

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Esityksen juoni

- Yhteiskunta- ja aluekehityksen näkymät ja Itä-Suomi
- Yliopiston ja alueen muuttuva suhde
- Itä-Suomen yliopisto aluevaikuttajana

1990-luvulta eteenpäin: Kansainvälistyvän osaamisen yhteiskunnan kasvukeskusten vaihe aluerakenteen muovaajana

- Moottoreina tietoon ja osaamiseen perustuva talous (tietointensiiviset yritykset), yliopistot ja muut oppi- ja tutkimuslaitokset sekä monipuolinen palvelutuotanto. Vaiheelle leimallista on talouden voimakas kansainvälistymiskehitys.
- Megatrendeinä globaalitalouden ehdollistama keskittyminen ja suurkaupungistuminen, väestön ikääntyminen, palvelutuotannon merkityksen kasvu sekä ympäristöarvojen ja -riskien korostuminen.

Mikä muuttuu 2010-luvulle tultaessa?

- Kehitys ei perustu yhteen tai kahteen menestysklusteriin (ICT, metsä) → klusteriajattelusta verkostoituneeseen malliin
- Teknistä osaamista painottavasta lineaarisesta innovaatiomallista avoimeen ja vuorovaikutteiseen malliin
- Kansainvälistymisen edellytykset a ja o

Mikä muuttuu 2010-luvulle tultaessa? (jatkoa)

- **Tuotekeskeisestä ajattelusta palveluliiketoimintaan**
- **Monialainen koulutusajattelu (eri koulutusasteilla)**
- **Kestävä kehitys: luonnonvarat ja liikkuminen**
- **Monimuotoinen toiminta- ja elinympäristö kriittisenä menestystekijänä**

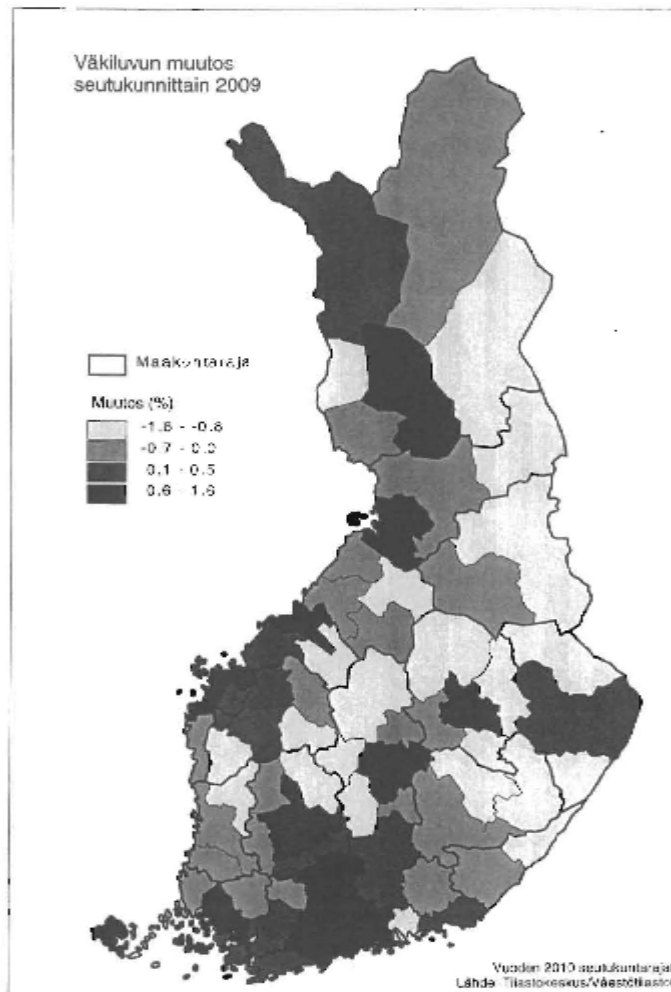

Aluekehityksen näkymät Suomessa 2010-luvulla

→ *yhä harvemmat osaamisen/hyvän elämän keskittymät*

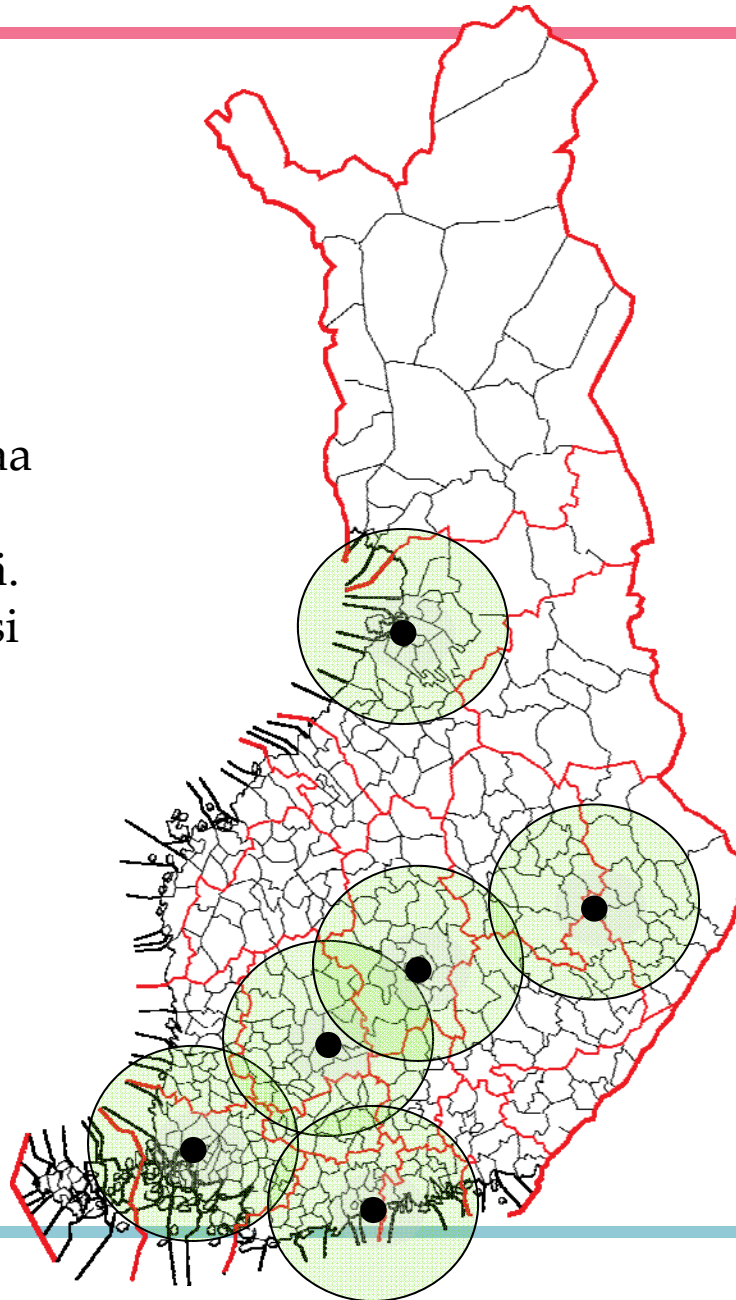
1. Pääkaupunkiseutu ja sen ympärille levittäytyvä metropolialue yhteiskuntapolitiikan sisäänrakennettu menestyjä
2. Pieni joukko muita kasvun keskittymiä, joissa yhteiskunnan tietointensiivisille toiminnoille ja päätöksenteolle voidaan tarjota riittävän innovatiivinen, luova ja kansainvälinen toimintaympäristö
3. Houkuttelevat virkistäytymisen ympäristöt ja luonnonvarat luovat mahdollisuuksia myös kaupunkiseutujen ulkopuolella

Kuva 2.9. Väkiluvun muutos seutukunnittain 2009.

Antti Hautamäki:
Suomeen tukee rakentaa
5-6 maailmanluokan
innovaatiokeskittymää.
Näiden "peitto" kattaisi
vuonna 2030
80% väestöstä eli
noin 4 miljoonaa

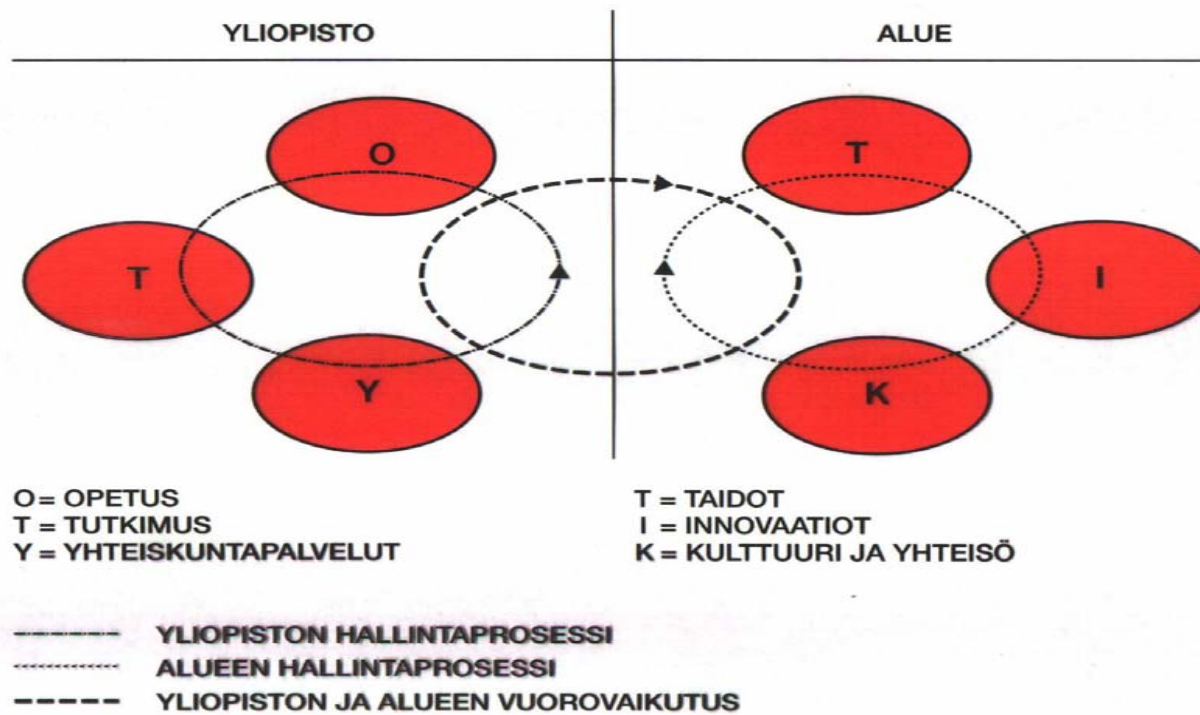
Yliopistojen muuttuva aluerooli

- Kehityksen moottorit:
 - (1) tietointensiiviset yritykset,
 - (2) yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset ja tiedepuistot sekä
 - (3) monipuolinen palvelutarjonta ja luova yhteisö vuorovaikutusjärjestelmänä

- Kahdensuuntainen riippuvuus: alueen menestys riippuu korkeakoulujen menestyksestä ja korkeakoulujen menestys riippuu siitä toimintaympäristöstä ja aineellisesta tuesta, jonka lähialue niille tarjoaa

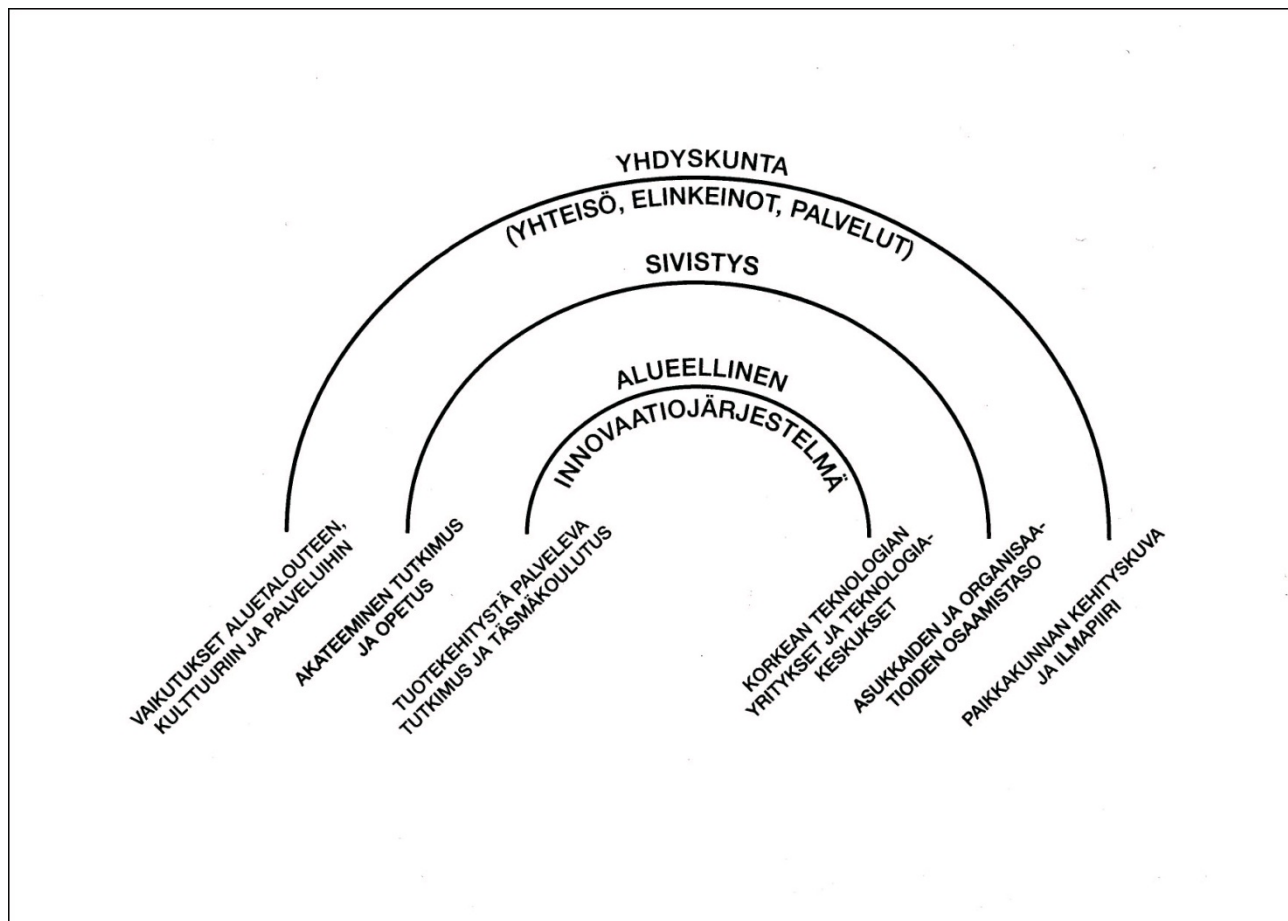
John Goddardin malli

Yritysyhteistyön kolme perusmuotoa

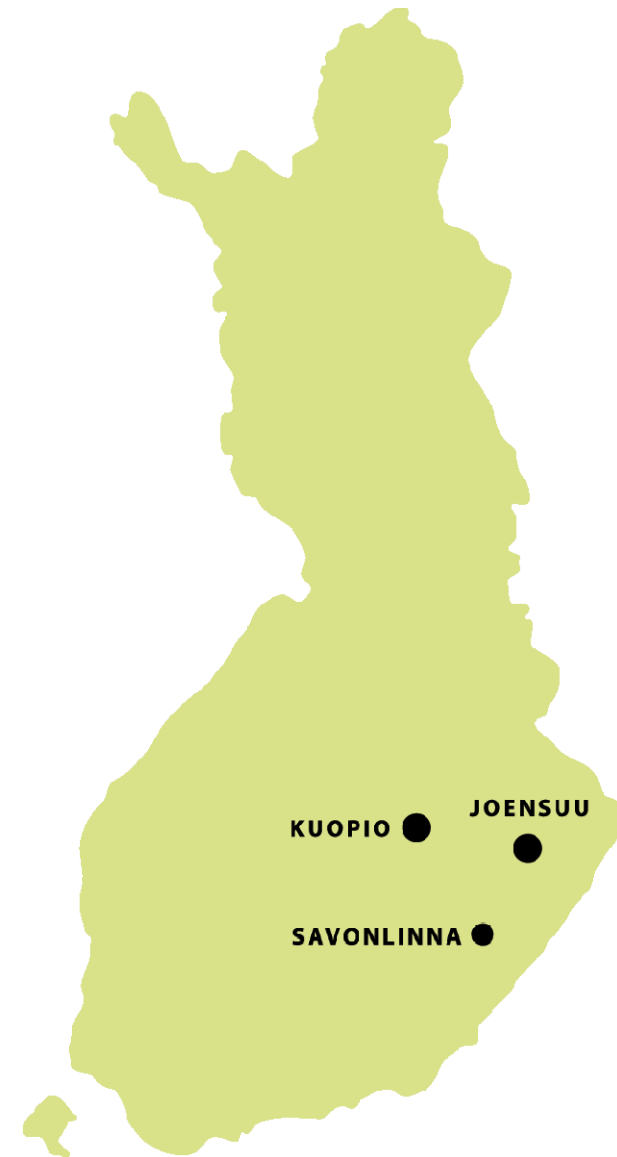
1. Vuorovaikutteinen suhde: Yhteistyö koulutuksessa ja/tai tutkimuksessa
2. Välitön suhde: Korkeakoulutettu työvoima yrityksen voimavarana
3. Välillinen suhde: Korkeakoulutetut asiakkaina ja lähiympäristön kehitystekijänä

Yliopistojen rooli aluekehittämisessä: kehämalli

Itä-Suomen yliopisto

- Yliopisto toimii kolmella kampuksella:
Joensuussa, Kuopiossa ja Savonlinnassa.
14.000 opiskelijaa, 2800 työntekijää ja
250 miljoonan euron budjetti.

Itä-Suomen yliopiston tutkimuksen vahvuusalat

1. Metsä ja ympäristö
2. Terveys ja hyvinvointi
3. Uudet teknologiat ja materiaalit

Uudet tutkimuksen ja koulutuksen kehitettävät alat:

- Laaja-alainen Venäjä-osaaminen
- Tietyt opettajankoulutuksen alueet

(ISAT-yhteistyö useilla aloilla tukee näitä!)

Itä-Suomen yliopisto: vahva aluevaikuttaja

- Itä-Suomen yliopisto haluaa olla uudenlainen itäsuomalaisen yhteistyön päänavaaja: yliopisto haluaa vauhdittaa itäsuomalaisen innovaatiokeskittymän vahvistumista
- Aluevaikuttavuuden ja yritys yhteistyön perustana on onnistuminen koulutustehtävässä ja korkeatasoisessa tutkimuksessa
- Yliopisto tehostaa kampusyhteistyötä sektoritutkimuslaitosten, ammattikorkeakoulujen, tiedepuistojen jne. kanssa
- Yliopisto tukee alueen kansainvälistymistä ja ruokkii luovaa toimintaympäristöä

Uhkakuva: hyvä koulutus- ja tutkimusjärjestelmä menee hukkaan?

- Osaammeko hyödyntää korkeasti koulutetut nuoret ja tarjoammeko heille riittävän virikkeellisen ympäristön?
- Miten tukea alueen yrityksiä ja organisaatioita innovaatiotoiminnan kvanttihyppyihin?
- Osaammeko hyödyntää kansainvälisten yhteyksien hyvät idut (tiedemaailma ja korkeakoulutus, maahanmuuttajat, Venäjän lähikasvualueet, jne.)?
- Onko maakunnissa rohkeutta ja kykyä panostaa (myös) tulevaisuuden elinkeinoihin: innovaatiotalous, elämysteollisuus, palveluliiketoiminta?

